ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ГАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 10. Чернівці, дня 7. (20.) марта 1903. Рік VI.

НАША СЛАВА.

Ще й сегодня у нас так водить ся, що панотці, хоть походять від руских родичів, стають ся Волохами і вже не дбають за руский нарід, хотьби посеред него і з него жили, а мають серце вже лиш до волоских интересів. Так, на приклад, син руского даскала з Шишківців дуже на то дуфає, що він і єго діти вже не-Русинами і за се єго ще гладять такі Чернівскі волоскі панотці, що мають в руках власть. Подібно стали Волохами Тарнавскі, Бажани, Микитовичі, Цопи, Волошенки, Цуркановичі, Митрофановичі, Воюцкі, Калиновскі, Усатюки, Урсуляки, Мигайчуки, Шкраби, Воронки, одним словом таке велике число руских дітий, що вже трудно їх перерахувати. А чому се так? Бо ми даємо дітям лиш хліб у руки, а не даємо фрики і любови до рідного. Що-ж, правда, спосіб до житя дати треба, але треба научити дитину вже змалку і страху Божого і чесноти і любови свого роду-народу. Сего не дасть стан, се дасть лиш мама й тато. От тут причина, чому ми так мало маємо руских панотців, перед котрими можна би отворити душу, перед котрими можна би пожалувати ся і заплакати. Ми, найбільший корінний нарід на Буковині, маємо лиш жмінку своїх отців духовних, всї прочі горді тим, що нас незнають і тому не дивниця, що повага духовного стану упадає а наші недруги вже голосно научають нарід, що духовного стану властиво не треба, що можна обійти ся і без церкви. У нашім краю, як видите, велика кериня, а єї завинили раз ми самі а відтак ті румунїзатори, котрим милїйша волоска політика, як добро нашої прадідної православної церкви і руских диецезан.

Ісидор Воробкевич.

Коли ми отсю нашу недолю передумуємо, а поглянемо на образок панотця Ізидора Воробкевича, то стане нам відраднїйше на души. Сорок і пять лїт працював він не-

втомимо і витревало, аби розбудити буковиньску Русь до нового житя. Гірко довбав гейби той камінь, бо люди наші недовірчиві і байдужні, та допровадив до того, що з тихої могили дух руский ся збудив і мов ті моря филї по краю ся розлив.

О. Воробкевич не навчив ся любови руского народу у школї, бо тодїшні школи не навчали нашого письма і бувальщини, а навчила єго бабка, Кіцманьска добродїйка Параскева Воробкевич, в котрої пережив свою молодість. Сьпівала внукови піснї народні, оповідала казки і історії з козацкого житя, купила ще й скрипку і се ті початки, які о Воробкевич розширив, поглубив і з'ужив для розбудженя житя свого народу. Вже семинаристом почав писати стихи і укладати їх під ноти. Відтак як панотець в Давиденах і Рускій-Молдавици а особливо як професор сьпіву в семинариї і середних школах розвинув незвичайну діяльність. Написав велике число стихів, оповідань, драматичних творів, мельодрам, опереток, квартетів, якими підростаюче поколїнє любувало ся і до народної працї загрівало ся. Перед 36 роками, коли ми ще придержували ся баламутної правописи і ще баламутнїйшої мови, видав він перший книжку „Руску Хату", де і правопись і мова така, як ми єї тепер уживаємо. Видав так само великий збірник народних проповідий і цїнні шкільні сьпіванники. Недавно тому появила ся книжка Воробкевича „Над Прутом", де надруковані найкрасші єго поезиї і треба лиш одну прочитати, аби загріти ся до любови руского народу.

Попри неутомиму працю пером, має о. Воробкевич і ту велику заслугу, що збирав молодїж около себе і научав єї сьпівати в хорі, так що хто раз тут сьпівав, незабуде вже слова і нуту тих пісень до смерти. Учив ріжних величавих лїтурґій свого укладу, учив патріотичних пісень, які животворною искрою розійшлись по всїй Буковинї.

О. Воробкевича знає цїла Буковина, знають і величають не лиш Русини, але й Волохи і Нїмцї, бо й їм прислужив ся наш земляк немало, знає й Галичина і Україна. Більшого сьпівака, як він, не видала жадна народність Буковини. О. Воробкевич доступив і найвисшої гідности в своїм станї, яка прислугує жонатому панотцеви, є іменно архипрезвітером-ставрофором і декорований надто цїсарем золотим хрестом заслуги.

О. Воробкевич дожив власне 67. року житя. Та не роки а тяжка недуга зробили єго немічним старцем, що вже не в станї трудити ся для нас. Пекучий жаль ізза утрати єго многонадїйного сина Александра збільшив єго болї і затроїв єму приклонні хвилї житя. Та в великім єго горю тїлеснім і душевнім най буде відрадою для него, що житє єго не було марне, що неусипні єго труди осьвідомили руску братію і тисячі руских дїтий навернули на праведну дорогу, що всїми своїми дїлами і заходами є і на довгі часи полишить ся для нас приміром наслїдуваня гідним. Щиру подяку за Твою любов до нас складає Тобі, батьку кобзарю, широка і далека Русь-Україна.

Вісти з Відня.

І сего минувшого тижня в радї державній не зроблено нїчого значного. Пропав цїлий тиждень на балаканинї над так званими пильними внесками, хоть справи не були нїкому пильними.

Та бо, прошу, тут була чутка, що там в Перемишли якийсь комендант дуже збиткує ся над жовнярами. Та то прецїнь варта заступити ся за нашими дїтьми.

Та так, була говірка в радї державній о тій справі, але та палка бесїда не вияснила справи. Кілька послів вказували на то, що Ґальґочі, начальник десятого корпусу в Перемишли, мав би ся по звірски обходити з жовнїрами і цивільними людьми. Але мінїстер знов доказував, що то все пересади і перекручуваня маловажних подій. Оден каже сяк а другий каже так і вірь кому хочеш.

Та бо, видите паночку, минї так здає ся, що, як то кажуть, крук крукови очи не виїсть а мінїстер все буде борше свого Ґальґочого покривати, як правду признавати.

Та воно правда, що таким способом тяжко о правду довідати ся, бо мінїстер дістає поясненя над оскарженими справами завсїгди від тих самих, котрих оскаржує ся. А ті, розуміє ся, не впали на голову себе самих поправдї описувати, як вони винні. Але, видите, тут так стоїть справа. Треба також уважати на то, хто кричить, хто оскаржує. Бож знаєте, що є й такі, що бють та ще й ґвавтують, або як кажуть, риє й квичить. А то, видите, скаржуть ся з польского кола, тай кричать також так звані социалїсти. В польскім колї майже самі польскі шляхтичі мають там лиш кілька нешляхтичів лиш на то, аби, як треба, посунути їх в деяких справах наперед і заслонити ся ними. Кажуть, що той Ґальґочі дивить ся на пальцї так жидівским як шляхотским лїверантам і для того єго незлюбили одні і другі.

Розумію. А шож то за одні тоті социялїсти?

То, видите, такі люди, що їм таки нїчо не до вподоби. Вони би хотїли все горі коренем перевернути, але щось розумнїйшого на місце тих порядків, які є в сьвітї, вони не в силї постановити. Тому кричать вони на все, що лише попаде під їх руки.

Вісти приватні з Перемишля твердять, що Ґальґочі має бути супротив простих вояків дуже людяний, має завсїгди брати простого вояка в оборону супроти вибриків шаржи. Але жадає також остро сповненя приписаної служби.

Ну, та як так, то шож хочуть від него? Таже він на то є, аби уважав на порядок.

А я знаю? Здає ся, що би хотїли одні і другі, аби Ґальґочі так справував ся як сего їм треба, як би шляхтї і соцялистам було на руку.

Но, та то би красно виглядало там у войску, як би ті зачали там по свому господарити.

Тай я так кажу.

* * *

А казалисьте, що вповісте, як ся там ческі посли обрадять що до їх дальшої полїтики. Прошу вас, як вони обрадили ся?

Вони врадили припустити буджет і угоди цлові і торговельні з Угорщинов до обради. Тож здає ся, що тепер рада державна порядно буде працувати. Одні кажуть, що аж глубоко в лїто, аж у липень, а другі знов кажуть, що краї домагають ся конечно скликаня соймів і що весною мали би сойми радити. Але докладно незнати, як буде.

* * *

А прошу вас, моя стара принесла вістку із села, що там десь помер якийсь дуже великий і важний ческий провідник.

Так є, помер чоловік, котрий справдї поставив Чехів на то важне місце, на якім вони тепер стоять в нашім цїсарстві.

Ей, прошу вас, то якась велика душа, вповіжте з ласки свої, що то за чоловік?

То, видите, таке. Чехи зі всїх Славян посунені туда на захід найдальше. Там мусїли вони в сусїдстві з Нїмцями жити. Нїмцї дуже непевні сусїди. Се ми на Буковинї добре знаємо. Тут Нїмцїв майже нема, а дивіть, як вони нас Русинів нївечать, як в кайданах тримають. Тепер можете зміркувати, як ся там Чехам жило. Нїмцї були довели Чехів до такого упадку і знївеченя, як тут нас Русинів на Буковинї. Здавало ся, що нема Чехам виходу. Нарід не жив, лиш так животїв. Але, видите, що воля Божа! Дав їм Бог мужа сильного духа. Нїхто, як Бог, заставив єго будити і загрівати завмираючий нарід до нового житя. В кождім чоловіцї тлїє искорка Божого духа, бож ми сотворені Богом після Божого образа і подобія. Але сусїди Нїмцї придавили в ческім народї ту Божу искру людскої сьвідомости і гідности так, що нарід вже не відчував животворної теплоти тої Божої искри у собі. Вона тлїла лиш незамітно в попелї під румовищем колишної ческої величи.

Ріґер, так звав ся той великий ческий чоловік, розжарив тов Божов искров свого великого духа всї ще незагаслї искорки животодавчі в ческім народї так, що в протязї єго неусипної працї розігріли вони цїлий нарід до нового живого житя, повного сьвідомости своїх людских і Божих прав і гідностий.

Що значив Ріґер для ческого народу, се видів кождий наочно, хто прибув до Праги на похорон того великого Чеха.

Перед величавов палатов, покритов золотокованов банев, покрилась велика площа Вячеслава морем ческого народу. Такого величавого похорону ледви чи й побачити де у сьвіті, який справили Чехи свому великому синови. Видко, що Ріґер добив ся до серця свого народу, що нарід зрозумів єго, що нарід послухав єго пророчого слова, що нарід ступив на дорогу відродженя, котру Ріґер вказав народови і що ческий нарід знав, кого пращає в суботу 7. марта до вічного супокою.

Як би і сонце брало участь в тій тро[illegible]ючій розлуці між найбільшим сином а ческим народом, так стелило воно свої вечірні мартові промінї по золотій Празї. В четвертій годині рушило море народу з тлїнними останками свого пророка у сумний похід. Той похід на цвинтар тревав яких дві годині. Незнати чи і є де в сьвіті величавійший цвинтар, як Праске кладовище на Вишеграді. Обочі горба обмуровавані високо, гей би у небо, а верхом горіли смутно смолоскипи вздовж гори неперезрілов довгов полумінев.

На похорон Ріґера прибули з Відня також відпоручники всїх славяньских послів: руских, польских, хорватских, сербских і словіньских.

На вечер ческий мінїстер Резек спросив всїх гостий до себе на угощенє, а на другий день, в недїлю рано, запросив бурмістер Праги, Срб, прибувших гостий до ратушевої салї, щоби їм подякувати і їх попращати. На похоронї були оба наші посли Пігуляк і Василько. Василько від'їхав зараз по вечери в мінїстра в ночи до Відня, тож в зборах у бурмістра Срба брав лиш посол Пігуляк участь. По теплих словах подяки бурмістра промовляли поодинокі бесїдники всїх славяньских послів. Кілька теплих слів посла Пігуляка приняли Чехи з великим одушевленєм і оплескуванями. Він вказав на то, що Ріґер став не лиш ческим проводирем, але просьвітником всїх других славян, отже і Русинів, котрі нинї там стоять, де ческий нарід стояв перед виступленєм Ріґера. Ми потребуєм лиш на ту саму дорогу ступити, на яку ступив ческий нарід за вказівкою Ріґера, аби виратуватись із кайданів, які наложив спільний воріг і на наш нарід. Вічная память Ріґерови а многая лїта ческому народови.

Два старцї.

Дальше.

VI.

На четвертий день надійшли розговіни, і думає Єлисей: „Най уже розговію ся з людьми, куплю дещо на празник, а над вечір і піду“. Пішов Єлисей знов у село, купив молока, муки питльованої, солонини. Наварили, напекли вони з бабою, а на другий день рано пішов Єлисей на службу божу, прийшов, розговів ся з людьми. Встала того дня й жінка, стала тупати. А чоловік підголив ся, чисту сорочку взяв — баба випрала, — пішов у село до богача ласки просити. Заставлені були у богача левада і ріля, — то пішов просити, чи не віддасть левади й рілї до нового хлїба. Вернув ся над вечір ґазда сумний і заплакав. Не помилував богач, повідає: принеси гроші.

Задумав ся знов Єлисей. „Як їм,“ думає, „тепер жити? Люди косити підуть, їм нема що: левада заставлена. Пристигне жито — люди жати возьмуть ся (тай уродило-ж воно, уродило, святе!), а їм і жати нїчого: продана у них їх десятина богачеви. Піду я, вони знов на то саме зійдуть“. І роздумав Єлисей, і не пішов із вечера — відложив до раня. Пішов спати на двір. Помолив ся, ляг, і не може заснути: і йти треба, уже й так і гроший, і часу богато протратив — і людий жаль. „Всїх, видко, не обдаруєш. Хотїв їм водицї принести та хлїбця по окрайцеви дати, а то он, куди захопило. Тепер — уже леваду та рілю викупи. А рілю викупиш, — корову дїтем купи, та коня, чоловікови снопи возити. Видко, запутав ся ти, брате Єлисею. Розгостив ся і виходу не найдеш!“ Встав Єлисей — взяв сердак з під голови, розложив, добув табакерку, понюхав, думав, нїчого не видумав. І йти треба, і людий жаль. А як зробити, не знає. Зложив сердак під голови

і ляг знов. Лежав, лежав, уже й кури пропіяли, і зовсїм засипати став. Раптом, якби збудив єго хтось. Бачить, нїби він убраний зовсїм, і з тайстрою і з палицею в руках, і треба єму ворітьми прійти, а відхилені ворота лиш, аби пролїзти одному. І йде він у ворота і зачепив з одного боку за тайстру, хотїв відчепити, зачепив ся з другого боку за онучу, тай онуча розвязала ся. Став відчіпувати, аж зачепив ся не за пліт, а то дївчинка держить, кричить: дїду, дїдусю, хлїба! Подивив ся на ноги, а за онучу хлопець держить, крізь вікно баба й чоловік дивлять ся. Прокинув ся Єлисей, промовив сам до себе голосно: „Викуплю“, повідає, „завтра рілю, леваду, і коня куплю, і муки до нового хлїба і корову дїтем куплю. А то підеш за море Христа шукати, а в самім собі втеряєш. Треба поставити на ноги людий!“ І заснув Єлисей до раня. Прокинув ся Єлисей рано. Пішов до богача — рілю викупив, віддав гроші й за леваду. Купив косу, і тота продана була, — приніс до дому. Післав чоловіка косити, а сам пішов по людех: найшов у шинкаря на продаж коня з возом. Сторгував ся, купив; купив і муки, мішок на віз поклав і пішов корову купувати. Іде Єлисей і здоганяє дві українки. Ідуть баби, балакають. І чує Єлисей, говорять баби по свому, і розбирає, що за него говорять: „Бач, оце його зразу не пізнали, така думка: простий чоловік. Зайшов, кажуть, напити ся, тай там і зажив. Чого, чого не накупив він їм. Сама бачила, як сегодня у шинкаря коняку з возом купив. Нї, мабуть таки є люди на сьвітї. Треба піти подивити ся“.

Учув се Єлисей, порозумів, що єго хвалять, і не пішов корови купувати. Вернув ся до шинкаря, дав гроші за коня. Запряг і поїхав з мукою д хатї. Під'їхав до воріт, остановив ся і злїз з воза. Вздріли ґазди коня — здивували ся. І здає ся їм, що для них він коня купив, та не сміють сказати. Вийшов ґазда отворити ворота. „Відки“, повідає, „кінь у тебе, дїдусю?“ „А купив“, каже. „Дешево лучив ся. Накоси-ко в жолоб травицї, єму на ніч покласти. Тай мішок здойми“. Випряг господар коня, віднїс мішок у комору, накосив оберемок трави, поклав у жолоб. Лягли спати. Єлисей ляг на улицї, і туди з вечера свою тайстру винїс. Уснули всї люди. Устав Єлисей, завязав тайстру, обув ся, одяг сердак і пішов в дорогу за Єфимом.

(Дальше буде.)

Ради господарскі.

Кілька слів про оранє. Здаєсь, як би весна вже на правду до нас завитала, а господар мусить вже лагодити плуг, щоби з ним в догідній порі вибрати ся на поле. Длятого не від річи буде сказати тут кілька слів про оранє. На що оремо? На то, щоби землю добре приготовити під ростини, котрі хочемо в нїй посїяти, а щоби єї добре приготовити, то мусимо уважати, щоби земля була розкришена, щоби була чиста від хопти і щоби, як то кажуть, добре виробила ся, значить ся була як найдогіднїйша до засїву. Длятого треба насамперед уважати, щоби мала відповідну вохкість; не була анї за вохка анї за суха, коли єї маємо орати. Коли оремо за суху, то она не кришить ся добре; коли же за вохка, то липне і опісля засихає та робить груду. Чи земля добра до ораня, пізнати по тім, коли взяти єї трохи в жменю і стиснути; скоро по отвореню руки она покажесь попукана і розпадає ся, то добра до ораня, коли же злипне ся як тїсто, то за вохка. Чим більше в земли грубого піску, тим меньша є обава, що она зорана за вохка зібє ся в груду. Коли в нїй богато вапна, то не треба також бояти ся груди, бо она на сонци розкришить ся. Але коли земля глиниста, то вже треба бути осторожнїйшим. Легкі пісковаті ґрунти не треба орати в занадто сухім станї, бо они тогди ще більше стратять вохкість. Дальше треба також уважати на то, як глубоко орати. З землї треба старати ся видобути всю єї силу, длятого треба оранє поглубити, щоби ростини могли добре пускати корінє в спід і тягнути звідтам поживу та щоби земля добре держала вохкість. Але з глубоким

оранєм треба бути осторожним, щоби не видобути ялової землї на верх, бо то було би зле. Глубоко орати треба під зиму і під такі ростини, котрі можуть добре видержати сьвіжу землю, але з весни треба глубоко з'оране поле добре погноїти обірником. По першім ораню треба уміти добре підобрати пору, коли другий раз орати. Зле було би, як би друга орка була за вчасна, але так само зле, як би була за пізна. Земли треба лишити досить часу, щоби гній, стерня, дерно, буряни і т. п. добре перегнили. До 3 або 5 недїль буває земля звичайно добра до другого ораня. Треба також уважати й на то, в котру сторону пускати борозди і класти скиби. На рівнинах найлїпше пускати їх з півночи на полудне. Де ґрунт мірно спадистий, там треба пускати борозди за спадом, але на дуже спадистих ґрунтах треба орати або впоперек або з коса, щоби вода землї дуже не змивала. Добре є також переорати поле від часу до часу в поперек давних скиб.

Що сїяти і садити. Кождий господар повинен добре розважити, що має сїяти і садити та кілько чого, бо на тім має опирати ся вся єго рахуба господарска. На ослїп або длятого, що так другі роблять, не повинен він нїколи робити. При виборі ростин під управу треба уважати: передовсїм на ґрунт і на сївоборот, бо від того очивидно зависить найбільше, чи які ростини удадуть ся; дальше треба уважати на то, чи ростини мають бути більше придатні для власного ужитку, чи на продаж; коли ростини мають бути призначені на продаж, треба виміркувати, який може бути на них попит, яка цїна; як далеко треба їх буде доставляти купцеви або на торг, — словом, чи оплатить ся їх управа. Відтак треба уважати, який має ся капітал і які сили робочі до розпорядимости, щоби можна випродукувати такі ростини, котрі давали би як найбільший дохід. В малих господарствах кількаморґових і в сторонах густо заселених, або близько міста, сїянє збіжа не конче надає ся; за то лїпше сїяти всїляку пашницю і держати корови на молоко, управляти ростини, котрі можна і легко продавати. Де нема фабрик і т. п. заведень, там не треба садити або сїяти таких ростин, які надають ся до фабричного ужитку. Сїяти лен, де нема добрих ткачів, не придасть ся до нїчого; так само і хміль не годить ся сїяти там, де нема броварів, а цукрові бураки там, де нема цукроварень. Олїйні ростини надають ся лиш там, де минає ся богато олїю і де суть олїйнї (олїйня, де бють олїй), і т. д. На управу двох ростин хочемо тут ще звернути увагу: а то на вовкиню (любін) і сонїчник. Вовкиня жовта і сина надають ся знаменито на зелений гній і они там дуже добрі, де мало обірника. Зерно вовкинї добре також і на корм для худоби, але для поменьших господарів з ним богато заходу, бо треба мочити, щоби стратили гіркість. За то оно розмелене дуже добре до гудованя риб. Зерно сонїчника знов знамените на корм для курий, а олїй з него також дуже добрий.

Весняні приморозки роблять звичайно богато шкоди і нераз пропадає вся надїя господара. Найнебезпечнїйші бувають ясні місячні ночи, бо тотди при незакритім небі виходять найбільші тепла в простор сьвітовий а за мало огріта земля остуджує ся так, що настає значна ріжниця межи нічною а денною теплотою. Найнебезпечнїйші бувають приморозки тодї, коли ще з полудневого заходу віє вогкий вітер, бо тогди, коли ростини зачинають розмерзати ся, вода входить в них і они нїби душать ся. Найгірше шкодить приморозок досьвіта, скоро лиш сонце зійде і ростини виглядають тогди як зварені, аж почорнїють. В городї можна тому в той спосіб зарадити, що до всхід сонця скропить ся добре городовину, а дерева в садї можна від приморозків лиш в той спосіб забезпечити, що в садї з одного боку накладає ся в однім або в кількох місцях ватру з порохна, листя і т. п., щоби добре курило ся. Дим вкриває дерева і хоронить їх від морозу. В той спосіб хоронять від приморозків в инших краях не лиш сади і винницї але й цїлі поля; вздовж засїяного поля з одного боку накладають ватри, такі, щоби лиш курили ся а дим стелить ся по поли і хоронить засїви. В сторонах, де

суть великі сади і виноградниями, завязують ся навіть товариства для того способу охорони від приморозків.

Всячина.

В Нових-Мамаївцях закладають собі господарі касу Райфайзеньску. Загальні збори відбудуть ся в шкільнім будинку дня 22. марта перед полуднем. На сї збори запрошують Русинів: Іван Якубович, Дмитро Мотрович, Іван і Николай Глїбка.

З Руского-Банилова над Черемшом пише до нас господар Василь Кузь: Першої недїлї сего посту зійшло ся до будинку нашої школи около 60 людий і ухвалили заложити касу для нашого села. Про великий хосен каси викладали: п. надучитель Стефюк, господар Кузь і учитель Юрій Князький. Они то враз з 20 селянами записали ся зараз до каси. Боже помагай!

Бойкот коршми. Перед трома тижнями збойкотувала руска громада Х о д о в и ч і (в Галичинї) арендара пропінациї. Всї громадяни, кромі трох, а то двірника Греника, радного Бісика і его зятя, заприсягли на оден рік від спіритусових напоїв, а кромі того постановили в коршмі свого села через пять років нїчо не купувати, хоть би хтось і вмирав з якої потреби. Причиною сего бойкоту була та приключка, що Греник продав арендареви Абрумови Ґелерови право пашеня 6 штук рогатої худоби на громадскім пасовиску по вічні часи за нужденну суму 200 корон, наколи за оден рік та паша варта від 6 штук найменьше 120 корон, а за 10 лїт пасовиско для 6 штук буде вартувати 250 корон на о д е н рік. Против сего поступку двірника запротестувала рада громадска до повітового видїлу, бо начальник не має права приймати сервітуту на громадске добро і то ще й без затвердженя видїлу краєвого, а цїла громада рішила бойкотувати арендара.

Мудрагелї. Між нашими пренумерантами є такі люди, що пильно читають нашу ґазету і від часу до часу нас навіть похваляють, але з другого боку нас тихцем страшно підкопують, бо не платять ту мізерну передплату чотирох корон на цїлий рік. Є такі, що нїчо не заплатили за сей рік, є й такі, що винні нам цїлу передплату за минувший рік, але є навіть такі безсовістні, що за цїлий час, від коли виходить „Руска Рада“, не заплатили за ню нї зломаного крайцара. А межи тими пренумерантами є й богачі і товариства, яким дати два леви фрашка. Через се ми постановили від місяця цьвітня друкувати прізвиска тих безсовістних людий в „Рускій Радї“, аби весь мир християньский пізнав тих мудрагелїв, що кидають нам колоди під ноги, аби ми не могли просьвічувати буковиньску Русь.

Нам пишуть люди з Нових-Бросківцїв отсе: Сьвітла конзистория надала в наше чисто руске село вікарія Поповича що показав за короткий час, що не є сьвященником, а волоским галабурдником. Він своїх обовязків не сповняє, але за то весь час займає ся полїтикою на шкоду руского православного народу. Пише паскудні дописи до волоских ґазет на нас і на нашу школу, перемовляє поодиноких людий до якоїсь волоскої читалнї і каси, але за то нїколи не проповідує, не відтримує катехизациї, не вчить релїґії а править богослуженє противзаконно по волоски, хоть він оден Волох на цїле село. Ми постановили его збойкотувати, а се може спонукає конзисторию забрати собі сего неприятеля з посеред мирного і богобойного народу.

З Кичери пише нам оден молодий читалник, що в недїлю на пущенє був танець не коло читалнї, а коло коршми, бо так наказав тамошний двірник. Парубки попили ся і нуж верещати і бити ся. Не обійшов ся й понедївнок без піятики і бійки, в котру замотали ся й старші люди і тут вибили одній жїнцї око. Стид і ганьба!

Француз на вандрівцї. Передвчера прийшов до місточка Дорни молодий чоловік Альбер Февре, що п і ш к и має обійти цїлий сьвіт за чотири роки за заліжку 25.000 франків, які єму мають виплатити, коли на речинець поверне до міста Парижа.

Февре вже пройшов отсї краї: Бельґію, Люксембурґ, Льотаринґію, Німеччину, Австрию, Швайцарию, Італїю, Африку, Малу-Азию, Перзию, Туреччину, Болгарію, Сербію, Румунію, Семегород і Угорщину, всего 30.000 кільометрів. Подер 75 пар черевик і 7 одїжий. Свою вандрівку підняв в товаристві Шарла Біка, але сей помер серед дороги в Туреччинї і тут єго поховано на поли. В Туреччинї чотири дни не було в кого купити харчу і Февре терпів великий голод. В Сербії напали на него в лїсї розбійники, та він від них уратував ся. Февре вандрує без жадних гроший і жиє лиш з того, що по дорозї дістане від добрих людий. Де люди знають по французки, там прочитує за свою подорож і так заробляє на прожиток. Февре має ще перейти отсї міста і краї: Чернівцї, Львів, Краків, Варшаву, Москву, Урал, Сибір, Владивосток, Япан, Хіну, Бомбай, Буенос-Айрес, Америку, Лїверполь, Льондон, Гавре а відси за 6 днїв дійде до Парижа.

З Веренчанки пишуть нам: Нераз жалувалисьте нас, люде добрі, що наше село таке нещасливе, не має нї читалнї, нї каси. Знайтеж, що ми вже не „жидівскі Іванки“, котрі боять ся читалнї і каси, але ми порядні люди, бо ми запроваджуємо і касу і відновлюємо читалню. Вже маємо дїйсних членів 36, вибрали-м старшину і подаємо статути до суду, а читалню також відновлюємо. Аж нам лекше тепер на серци, що вже початок до доброго зроблений, бо ми думали, що у нас нїколи нїчо не буде через наших приятелів в двох шапках, котрого то зїля найде ся у нас до 300 штук. Они всюди рей водять, їх правда всюди. Що они не виробляють, аби не було нї каси, нї читалнї, то трудно описати; а найбільше ненавидять нашого пана учителя Шадковского за єго прихильне серце до нас. Він то ходив по хатах наших мужиків, просив і промовляв та силоміцю притягав людий. І таки зібрав потрібне число членів, і вже можемо орґанїзувати ся. Лиш одно нас дуже болить, що панотець не ласкавий підперти наше християньске дїло. Між тим повага єго на тім не потерпіла би, а піднесла би ся в очах народу. От у волоских селах панотцї приязно трудять ся по читалнях і касах і їх нарід на руках носить. Не могло би і в нас так бути?

Переписка „Рускої Ради“.

Вп. п. І. І. в К. Допись про Тарашаньскі збори нас зовсїм не дійшла і не знаємо хто там звеличаний. Також нема в нас жадних Ваших рукописий, всї они дотепер надруковані. Теперішні прилоги чейже належать до адмінїстрациї?

Ч. парубок М. Бізіньский в Багнї. Ви красно пишете, але стихів не робіть. Лїпше списуйте з уст народних такі піснї, які нарід співає. Пишіть нам також про добрі установи в народї Ваших сторін.

Ч. Василь Винка в Жадові. За рільничу школу в Кіцмани ми все, що треба, написали в попереднім числї. Перечитайте ще раз і порадьте ся у Вашого вп. п. надучителя.

Торговиця.

В Чернівцях платили дня 16-го марта за 100 клґр.

за пшеницю . .	15·80	к.	до	16·20	к.
„ жито . . .	12·70	„	„	12·80	„
„ ячмінь . .	10·20	„	„	10·50	„
„ „ броварск.	—·—	„	„	—·—	„
„ овес . . .	10·60	„	„	11·—	„
„ сїмя . . .	15·—	„	„	15·20	„
„ травку . .	100·—	„	„	112·—	„
„ травку середну	—·—	„	„	—·—	„
„ кукурудзу .	10·70	„	„	10·80	„
„ горох . . .	13·50	„	„	15·50	„

НАЙЛІПШІ НАСІНЯ ЦЬВІТІВ і ОГОРОДОВИНИ
можна дістати лише в торговли насінь
Якова Кофлера в Заліщиках.
Ся торговля висилає цінник тих насінь даром і вже оплачено, хто лиш зажадає.
2—5

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL